

CAMBRIDGE AUDIO CXA80 GEÏNTEGREERDE VERSTERKER/DAC EN CXC CD-TRANSPORT

Verrassend goed!

Het Engelse Cambridge Audio vaart al sinds de oprichting in 1968, een volledig eigen en vooral ook eigenzinnige koers. Waar veel merken in dit prijssegment het vaak in een overdaad aan gadgets en kekke vormgevingsaspecten zoeken, is bij Cambridge Audio altijd de maximaal haalbare geluidskwaliteit voorop blijven staan. Zo ook bij de recent geïntroduceerde en uit zes verschillende apparaten bestaande CX serie. Van een tweetal geïntegreerde versterkers en een gelijknamig aantal receivers, tot een upsampling netwerk muziekspeler en gelukkig zelfs nog steeds een echt gespecialiseerd cd-transport! De CX lijn draait er zijn hand niet voor om en geeft daarmee ook vandaag de dag nog steeds ieder type muzikliefhebber volledig de vrije ruimte.

Cambridge Audio is een merk dat al sinds de start eind jaren zestig, regelmatig voor de nodige verrassingen weet te zorgen. Zo was de iconische P40 versterker niet alleen het eerste product van deze onderneming, maar was het ook wereldwijd meteen één van de aller-eerste versterkers die van een ringkern-transformator gebruik maakte. Naast de inmiddels bekende voordelen van dat type trafo, kon de versterker hiermee - uniek voor die tijd - ook ultraplatt worden uitgevoerd. Een ander iconisch product was de CD 1 cd-speler uit 1985. Een product dat als eerste ter wereld het cd-loopwerk en het DAC gedeelte in een aparte behuizing onderbracht en waarbij de gebruiker middels een derde be-

huizing zelfs de mate aan ongecorrigeerde en gecorrigeerde fouten af kon lezen. Vooral bijzonder aan de CD 1 was het feit dat de complete laser pick-up vanaf de grond af aan opnieuw was ontworpen. Meer solide waar nodig en verschillende delen die zwevend waren opgehangen. Gehoormatig eindresultaat was een speler die zijn tijd ver vooruit was en een weergave bood die veel vloeiender, voller en rijker van klank was dan de meeste andere spelers van dat moment.

Meer hedendaags

In 1995 komen we met de originele Dacmagic voor het eerst het merk Cambridge Audio tegen zoals het nu nog opereert. In dit geval ging het om een zeer betaalbare DAC die technologisch verouderde cd-spelers, op eenvoudige wijze een flinke klankmatige oppepper wist te geven. 2003 was het jaar dat het merk met de Azur serie uiteindelijk ook het grote publiek wist te bereiken. Vooral omdat deze uitgebreide serie naast de grote variëteit aan producten, een hele scherpe prijs aan een opvallend hoge kwaliteit wist te koppelen. Net als veel andere merken wist Cambridge Audio dit te bereiken door de producten in Engeland te ontwerpen en deze onder streng gecontroleerde condities in het verre oosten te laten vervaardigen.

Vanaf 2006 is goed zichtbaar dat het productaanbod steeds geméleerder wordt en zich verder verbreed. Naast introductie van de conventionele en gehoormatig opvallend goed presterende 'audiofiële' 840 serie, is 2010 namelijk het jaar dat het bijzondere Minx systeem met zijn slimme luidsprekeroplossingen, bij de toch al uitgebreide productportfolio wordt betrokken. In de jaren erna lijkt de snelheid van de ontwikkelingen zelfs nog verder toe te nemen en komen we in vogelvlucht in 2011 de eerste Cambridge Audio netwerk audiospeler de Streammagic tegen, in 2013 de Minx Air draadloze weergevers die als eer-

ste ter wereld met drie draadloze verbindingsmethodieken overweg konden en nu in 2015 als recentste loot de onlangs geïntroduceerde CX lijn. Een serie modellen die de populaire 351 en 351 series vervangt en opnieuw zowel gehoormatig als scherp prijstechnisch, minstens zo grensverleggend als zijn voorgangers tewerk gaat.

CX-serie

Wat ik al jaren eigenlijk ontzettend knap vind, is dat budget gebonden fabrikanten zoals Cambridge Audio van deze toch min of meer 'rechthoekige dozen', iedere keer weer wat vernieuwends weten te maken. Zo ook de nieuwe CX lijn, die al vanaf een eerste visuele kennismaking op de één of andere manier meteen heel 2015 aandoet. Wanneer ik de testapparaten aan een nader onderzoek onderwerp kom ik erachter dat aan de onderzijde van de verder metalen behuizingen, een heel geraffineerd gebogen (kunststof) drempel is aangebracht. Door deze goed bij de apparaten passende uitstulping, sluiten de apparaten visueel mooier aan op de ondergrond waar ze op staan en toont het geheel zowel stijlvol als moderner. Een tweetal andere belangrijke verschillen met de voorgaande generaties, is de implementatie van een digitale interface met

bijbehorende DAC in zowel de geïntegreerde versterkers als receivers. Hierdoor wordt de digitale data meer centraal verwerkt en krijgen alle digitale bronnen veel meer dezelfde (goede) klanksignatuur. Bovendien zijn deze apparaten hiermee helemaal klaar voor de nabije toekomst.

Uiteraard houdt het daar niet bij op, want naast al het moderne bedieningscomfort met zelfs eigen Apple en Android smartphone en tablet apps voor de CXN netwerk muzikspeler, is ook deze CX serie weer helemaal toegespitst om uw muziek nog beter tot zijn recht te laten komen.

CXA80

De CXA80 geïntegreerde versterker (43 cm breed, 11,5 cm hoog, 34,1 cm diep en 8,7 kilo zwaar) is een klasse A/B-ontwerp wat met zijn 2 x 80 Watt aan 8 Ohm en 2 x 120 Watt aan 4 ohm, de krachtigste uit de CX serie is. Door de opvallend rustig gestileerde voorzijde zal niemand in eerste instantie vermoeden dat het hier zo'n uitgebreid apparaat betreft. Naast alle onderhuidse moderne functionaliteit, blijken pal naast de rechts geplaatste grote kunststof volumeknop aan de voorzijde, drie kleine verzonken draairegelaars verborgen te zitten. Het blijken van links naar rechts een balans-, bas- en hoge tonen regelaar te zijn, die met een lichte druk op slimme wijze uit de behuizing naar voren komen. In het langwerpige, precies in het midden geplaatste venster van zwart perspex, is het leeuwendeel van de functies van deze versterker te vinden. Naast de keuze voor vier analoge ingangen, is er verder een direct toets om de toonregeling te omzeilen, een toets voor luidspreker A en/of B, een mute toets en tenslotte vier drukknoppen voor hetzelfde aantal digitale ingangen. Zelfs voor een Bluetooth dongle met de mooie AptX kwaliteitsverwerking is plaats ingeruimd. Hoewel het best wel hier en daar merkbaar is (onder andere gewicht, materiaalkeuze en afwerking) dat het hier niet om een apparaat uit het duurdere segment gaat, moet wel worden gezegd dat de volumeregelaar met een prettig 'voornaam' weerstand draait en de drukknoppen allemaal een keurig precies drukpunt bezitten. Links naast de display zijn tenslotte twee 3,5mm jack plug ingangen te vinden die respectievelijk ruimte bieden aan zowel een mp3 speler als een hoofdtelefoon. Helemaal links is tenslotte een stand-by toets te vinden. Naast het grote koelrooster aan de bovenzijde, is de achterkant hoewel druk bezet, toch overzichtelijk ingedeeld. Cambridge Audio typisch zijn daarbij de dubbele omschrijvingen die zowel recht voor de achterzijde als van bovenaf afleesbaar zijn en dat is zondermeer erg handig! Wat minder is helaas dan weer dat de letter- en cijfergrootte wat mij betreft wel een maatje **NEXT**

groter hadden gemogen. Een serieus minpunt vind ik dat de acht luidsprekeraansluitingen alleen maar banaanstekers en blanke draadeinden maar geen spades kunnen verwerken. Onderhuids is deze CXA80 typisch een product uit zijn prijsklasse. Netjes gebouwd met de nodige extra aandacht aan separatie en het voorkomen van ongewenste in-, maar zeker ook uitstraling! Het digitale hart van deze versterker is de beproefde Wolfson WM8740 DAC en die keuze kan ik alleen maar onderstrepen. Waar steeds meer merken nog louter voor muzikale details en een gehyped oplossend vermogen lijken te gaan, gaat Cambridge Audio gelukkig nog steeds liever voor zaken als vloeiendheid, klankkleur, betrokkenheid en muzikale samenhang. Juist het merk Wolfson is hier al die jaren opvallend goed in gebleken en het is een merk en type DAC dat al vele jaren ook in andere muzikaal klinkende digitale producten is toegepast.

CXC

Met het CXC dedicated cd-transport stelt Cambridge Audio wat mij betreft een prachtig statement, waarmee ge-

lukkig ook weer eens de disc minnende muzikiefhebbers in het zonnetje worden gezet. Doordat het complete DAC gedeelte niet meer nodig is en zich in de versterker bevindt, is het apparaat meteen een heel stuk prijsgunstiger geworden. Toch heeft het merk de wensen van de conservatieve(?) muzikiefhebber heel serieus genomen en heeft het ontwerpteam hard zijn best gedaan om werkelijk iets moois op de planken te zetten. Aan de afmetingen van 43 cm breed, 8,5 cm hoog en 31,5 cm diep en een gewicht van 4,7 kg, valt in dit geval niets bijzonders af te lezen en deze CXC is dus fysiek in ieder geval geen high-end zwaargewicht. Maar wanneer ik de onderhuidse techniek bekijk, staan alle sterren opvallend gunstig. Naast een mooi (kunststof) eigen ontwerp loopwerk met enkelvoudige snelheid, is deze ook voorzien van het legendarische S3 servo systeem. Samen met een state of the art foutcorrectie is daardoor een totaalgeheel ontstaan, wat werkelijk in staat is om een grote hoeveelheid ongestoorde data uit uw cd's te halen. Zoals het een typische cd-speler betreft is het front weer heerlijk op-

geruimd, overzichtelijk en ongecompliceerd. Met enkel de meest gebruikte bedieningsorganen aanwezig en voorzien van een duidelijk en goed afleesbaar blauw FLD-display. Mooi vormgevingsdetail is dat zowel lade als display door gebruik van hetzelfde (zwarte) perspex materiaal, bijna naadloos in elkaar overgaan. Zoals verwacht voor deze prijs, is de lade gewoon van kunststof en niet van aluminium of metaal. Maar het geheel loopt wel dermate soepel en stil, dat het vermoedelijk jarenlang probleemloos zal functioneren. Last but not least wordt typisch voor Cambridge Audio, bij ieder apparaat dezelfde uitgebreide systeemafstandsbediening bijgeleverd. Deze 'doorgever' is mooi en degelijk uitgevoerd, overzichtelijk van indeling en ligt bovendien prima in de hand. Alleen zou ik zelf liever in plaats van deze zachte druktoetsen, meer harde met een goed drukpunt zien.

Luisteren

Tja, wat mag je dan uiteindelijk verwachten van dit soort modaal geprijsde apparaten? Is het de categorie leuk smeltje, gemiddelde prestaties en hooguit leuk

voor het geld? Of is het deze Engelse onderneming wederom gelukt om een echte verrassing uit de hoge hoed tevoorschijn te toveren? Mede door mijn overvolle planning besluit ik dit keer de verkennings voorronde in onze huiskamer over te slaan en sluit ik deze twee Cambridge Audio loten, bij aankomst al rechtstreeks op één van de in de luisterruimte aanwezige paren luidsprekers aan. In eerste instantie zijn dat de inmiddels overbekende en nog immer uitermate goed presterende Master Contemporary C luidsprekers. Terwijl ik in een later stadium zelfs de nog veel duurere Kharma S7's weergevers op de CXA80 versterker 'durf' aan te sluiten. Prijstechnisch volledig krom, maar het laat wel heel goed horen hoe goed deze budget versterker werkelijk is! Doordat ik bijna altijd met veel kostbaarder producten in mijn luisterruimte speel, is het min of meer een beetje 'griezelig' wat ik dan met zoveel lager geprijsde producten aan zal treffen. Testvoorganger van deze twee CX-serie loten is in dit geval namelijk een magnifieke Mark Levinson No. 585 geïntegreerde versterker/DAC van € 14.990,- die in zijn prijsklasse ook al tot de besten behoort. De hamvraag is nu natuurlijk of er dan nog wel te luisteren valt naar zo'n relatief eenvoudige versterker? Tot mijn grote verbazing volgt, hoewel er zeker meteen duidelijke verschillen hoorbaar zijn, deze dappere Cambridge Audio versterker de

zelfde soort muzikale beeldvorming als zijn illustere kostbare voorbeeld. Alleen dat is al een enorme prestatie op zich en zelden gehoord in deze prijsklasse! Een volgende opmerkelijk feit wat ik bij deze prijsgunstige versterker niet terug hoor, is die typische opgesloten signatuur van mid-fi componenten. Het geluid is daarbij allesbehalve dynamisch gecompriemd, artificieel, dun en levenloos, maar juist het tegenovergestelde. Zo bezitten bekkens en andere hoogfrequente instrumenten body, definitie en klankkleur, zijn zangstemmen fraai humaan, verhoudingsgewijs goed gefocuseerd en staan geloofwaardig in een heuse 3D ruimte (jawel!). Zelfs het laag heeft de nodige drive, doortekening, gloed en is zeer goed in balans met de rest van het spectrum. Wanneer zelfs de verwerking van dynamische contrasten bovengemiddeld goed blijkt en het volume zonder stressverschijnselen tot flinke hoogte kan worden opgedraaid, is de verrassing compleet. Tot nu toe heb ik nog de muziek afgespeeld via de analoge ingangen met een top digitale bron. Maar wat gebeurt er met de weergave als ik van de ingebouwde DAC in plaats van een kostbare externe DAC gebruik maak? Gebruikmakend van dit keer digitale topkabels als een Sonore Reference AC of AudioQuest Diamond, daalt het niveau toch wel enigszins. Enerzijds geeft dit aan dat de CXA80 versterker zelf nog wat beter is dan de ingebouw-

de digitale sectie. Anderzijds moet de teruggang ook weer niet worden uitvergroot. Vooral omdat in systemen binnen deze prijsklasse die qua prijs helemaal in verhouding zijn, dit soort verschillen veel minder duidelijk zullen laten horen. Gebruikmakend van de ingebouwde Cambridge Audio DAC wordt de weergave wat softer qua omlijnning, liever qua presentatie en wat minder levendig, schoon en expressief. Wat gelukkig wel blijft is die mooie vrijheid van hifi artefacten, het gevoel steeds maar weer nieuwe muziek te willen horen en het muzikale uitgebalanceerde totaal karakter. In een laatste ronde sluit ik met dezelfde kabels het CXC loopwerk op de CXA80 versterker aan. Hoewel het totaal geheel absoluut gezien na de topklasse digitale bronnen nog weer een stapje omlaag gaat, blijkt de totaalsamenhang nu zelfs te zijn verbeterd! Oftewel een duidelijk geval van systeemsynergie en zo hoort het ook. Als ik een poos later vele uren tevreden naar deze combi heb geluisterd, kijk ik met een grote glimlach terug. Want zoals verwacht klinkt ook het CXC cd-loopwerk als een echte ouderwets goede cd-speler en klinkt hij zeker niet als die vaak vreemd vaag klinkende multispin cd-rom loopwerkjes. Het gaat te ver om de CXC met een duur topklasse cd-loopwerk te vergelijken, maar het is zeker een zeer goed apparaat om te horen waarom dit relatief oude medium, muzikaal nog steeds zoveel in zijn

▶▶NEXT

mars heeft. Maar hoe goed ook en zeker gezien de prijs de CXC ook is, voor mij is de CXA80 de absolute winnaar van deze test. Met een echt goede bron op de analoge ingangen aangesloten en de toonregeling buiten gebruik, haalt u namelijk nog meer uit dit indrukwekkend goede apparaat. Maar ook via de ingebouwde DAC sectie blijft gelukkig nog steeds veel van de charmes van dit

product over. En hoewel je dan op maximaal oplossend vermogen, 3D beleving en rust wat inlevert, blijft het muziekplezier voor een groot deel hetzelfde. De CXC kan het beste gezien worden als een goede aanvulling voor mensen die naast bijvoorbeeld streamingtoepassingen, ook nog steeds graag van de originele klankmatige klanksignatuur van hun vertrouwde cd's willen blijven genieten.

Conclusie

Twee indrukwekkend goede apparaten die zelfs in een gemêleerd high-end gezelschap nog geen slecht figuur slaan! Dat is niet alleen razend knap ontwerpwerk, maar voor u als consument natuurlijk fantastisch nieuws! Want ook met een normaal budget kunt u nu meer dan een glimp van de magie die echte high-end producten zo bijzonder en de moeite waard maakt, weergeven. In deze tijdspanne van zoveel analytische en overdreven detailgehyppte producten, vind ik deze Cambridge Audio ontdekking zelfs en ouderwetse oase van rust. Met ouderwets bedoel ik dat je met deze producten nog echt volledig in de muziek kunt duiken en niet na al na een korte periode van onbewuste luisterirritaties, de handdoek al snel weer in de ring gooit. Van harte aanbevolen voor de echte 'real life' muzikliefhebber!

Tekst: Werner Ero

Fotografie: Cambridge Audio

Gebruikte componenten voor deze test

Luidsprekers	Master Contemporary C, Kharma S7,
Cd-spelers en loopwerken	Naim CD5, North Star Design T192 mk II
Streamers	NaimUnityServe
DAC	North Star Design Extremo + USB > I2S
Geïntegreerde versterkers	Naim Nait 5i, Zanden 6000
Voorversterkers	Mirror Image Aemulus, Kharma Matrix P150
Eindversterkers	Zanden 6000, Kharma MP150
Audiorack	Finite Elemente Pagode Master Reference HD12
Interlinks	Siltech Royal Signature Empress Crown (RCA), AudioQuest Fire (RCA+XLR), MIT Oracle Matrix 50 Rev.1
Digitale kabel	North Star Design White Gold I2S, Sonore Digital Reference AC (S/PDIF+AES/EBU), AudioQuest Carbon en Diamond USB + ethernet
Luidsprekerkabel	Nirvana SX, MIT Oracle Matrix HD90 Rev.1, AudioQuest Castle Rock,
Netkabels	Nirvana PC, Kemp Reference, Essential Audio Tools Current Conductor, AudioQuest NRG-1000

PRIJZEN

CAMBRIDGE AUDIO CXA80	
GEÏNTEGREERDE VERSTERKER	€ 1.099,-
CAMBRIDGE AUDIO CXC CD TRANSPORT	€ 529,-

DIMEX REFERENCE AUDIO EQUIPMENT
TEL: 070-4042647
E-MAIL: INFO@DIMEX.NL
WWW.DIMEX.NL